

Guldspænderne fra Hornelund

Hornelund Guldspænderne

2 spænder og een armring

Fundet blev gjort i 1892

På en mark i Hornelund

Den 23. april 1892 stod følgende i Dagbladet:

Guldfund. I Tirsdags fandt ifølge "Vardep." en Tjenestekarl, der harvede på sin Husbonds Mark i Hornelund, et Par værdifulde Guldsmykker, der harvedes op af Jorden paa flad Mark, nemlig et en Haandflade stort, rundt Smykke, madsivt med en særdeles kunstfærdig og smuk Ornamentering, og en meget svær og madsiv spiralformet Armring, begge Smykker af det fineste Guld.

Armringen blev optagen ganske ubeskadiget; det andet Smykke var lidt beskadiget at Harven, men ikke mere, end at Skaden let lader sig reparere. Fem mindre Stene, som antagelig have været anbragte paa Smykket, bleve ikke fundne, men ville blive eftersøgte paa Findestedet.

Den 3. maj 1892 skriver Dagbladet igen om Guldfundet:

Vi meddelte for nylig, at en Gaardmands Karl på Hornelund Mark ved Varde havde fundet et rundt Guldsmykke og en Armring af fint Guld ved harving. Hans Husbond tog sagerne med til Varde på valgdagen for at aflevere dem paa Herredskontoret, men bestemte sig derinde til selv at rejse til København med dem. Da han kom hjem, havde Karlen ifølge "Vardep." fundet et nyt rundt Guldsmykke, sværere end det første, men ikke så fint Ornamenteret. Husbonden rejste saa over til København med det hele. Han har nu fået værdien udbetalt med 525 kr. og 20 kr. i rejseomkostninger. Museet skrev, at hele findelønnen tilkom Karlen, men Husbond var, før han rejste, blevet enig med Karlen om, at de skulle dele lige. Nu har han givet Karlen 295 kr. og selv beholdt 250 kr.

Om selve fundet har afdøde gårdejer Hans Østergaard, Hornelund fortalt:

"Laust Johansens karl, Anton Jensen, harvede en forårsdag på marken. På den anden side af diget på gdr. Jes Pallesens mark harvede nabokarlen. Nabokarlen havde en madpakke med, som han satte sig på diget for at spise. Anton Jensen, som var i nærheden, løftede netop op i harven, hvor noget havde sat sig fast på en tand. Han råbte derfor til nabokarlen, om han ville bytte med dette og en mellemmad. Nabokarlen ville godt give en mellemmad, men skulle dog ikke have noget for den. De satte sig så sammen, og mens de spiste, begyndte de at pudse det på buksebenene, som Anton Jensen havde fundet på harvetanden, og de blev enige om, at det måtte være messing eller kobber. Anton Jensen tog det dog med hjem.

For findelønnen købte Anton Jensen en mindre landejendom.

Hans Østergaards far, Jes Ø. Christensen købte i 1894 nabogården af Laust Jensen, og dermed også jorden, hvor guldspænderne blev fundet.

Nationalmuseet skriver:

De to spænder er de fineste fra Danmarks Vikingetid. Spændernes relief er udhamret over en matrice, og de er dekoreret med filigrantråde granulationskorn. Deres dekoration med bladranker og vinløv har oprindelse i kristen kunst. De nordiske dyrehoveder på den ene spænde viser, at de er fremstillet af en dansk guldsmed i sidste halvdel af 10. årh.

Sensationelt fund:

I 1984 blev der gjort et sensationelt fund i Sønderød ved Viborg. En matrice af bly med vikingetidsornamentik dukkede op ved en udgravning. Matricens mønster har en påfaldende lighed med det ene guldsmykke fra Hornelund.

Smykkerne blev båret af stormænds koner.

Disse smykker blev kun båret af de rigeste kvinder, sandsynligvis af stormænds koner i inderkredsen omkring kongen. Spænderne blev brugt til at holde klædedragten sammen ved skulderne.

Guldspænderne opbevares i dag på Nationalmuseet.

Også runestenen på kirkegården med inskriptionen tydet således: Tue (Ravns) ætling, gjorde Thyras høj", blev rejst af betydningsfulde folk, så Horne må have været et magtcenter i jernalder og vikingetid.